

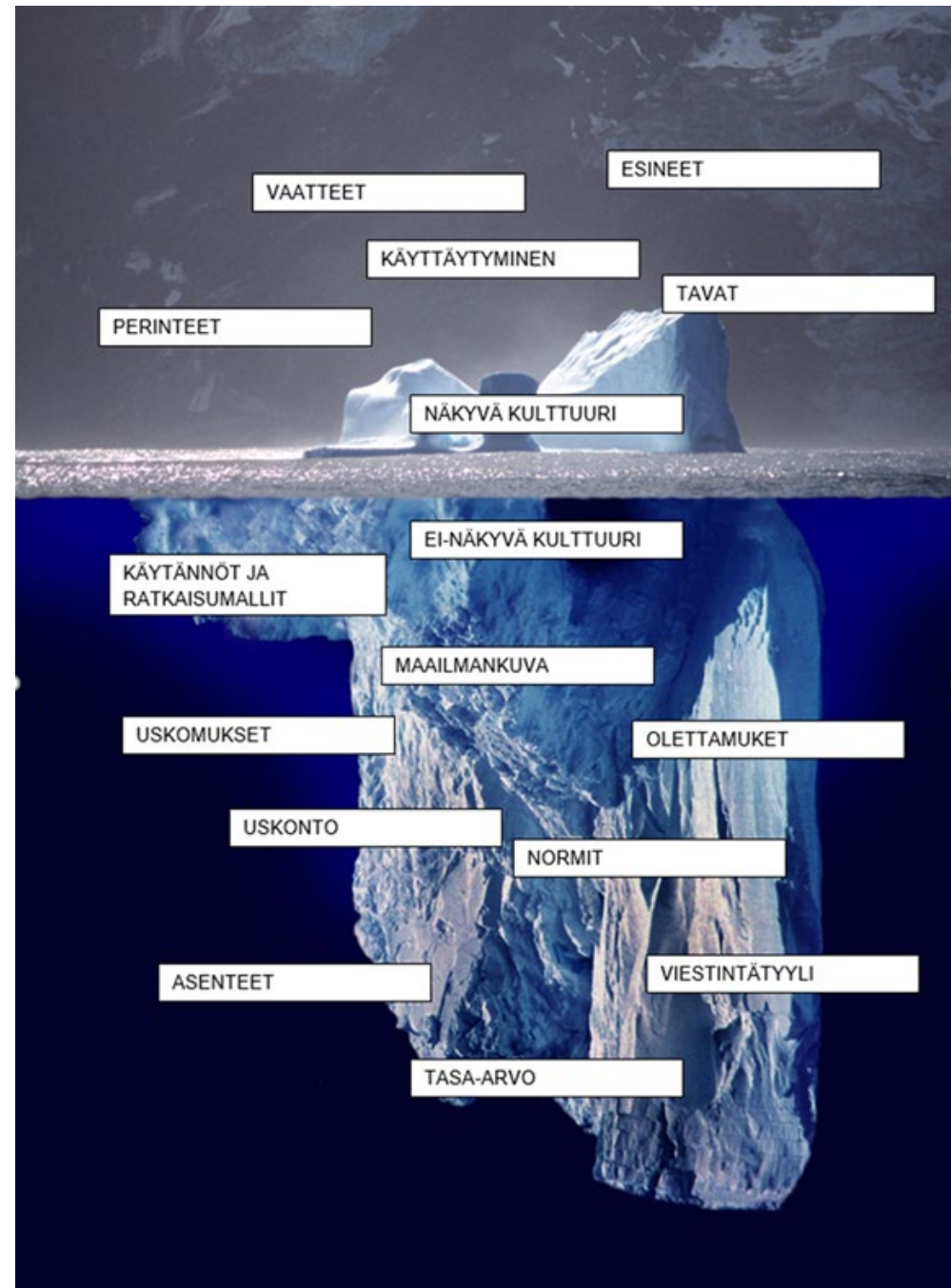
Kulttuurinen moninaisuus

Marjut Dimitrow

Mitä kulttuuri on?

- Yhteisön tai koko ihmiskunnan henkisten ja aineellisten saavutusten kokonaisuus.
- Yhteiskuntatieteen näkökulmasta: erottelujen järjestelmä, jonka avulla ihminen luokittelee ympäristöä, arvottaa itseään ja muita sekä rakentaa identiteettiään.
- Jaettujen asenteiden, arvojen, tavoitteiden ja käytäntöjen kokoelma, joka on luonteenomainen instituutiolle, organisaatiolle, ihmisryhmälle tai yhteiskunnalle.
- Opittujen ja opettavien taitojen tai kykyjen summa.
- Ne käytöksen piirteet, jotka vaihtelevat maantieteellisesti alueittain.

Mitä kulttuuri on? (peda.net)

- taide ja kirjallisuus
  - ajattelun ja tuntemisen tavat
  - toimintatavat tai -mallit, esim. tunteiden näyttäminen tai kätkeminen, tai fyysisen etäisyyden säilyttäminen kanssaihmissiin, tavat tervehtiä tai syödä
  - kehonkieli
  - elintavat
  - perinteet
  - yksilön perusoikeudet
  - vakaumukset
  - arvojärjestelmät
- Näkyvää osaa kulttuurista on esimerkiksi
    - ruoka jota syömme
    - ruuanvalmistustavat
    - vaatteet
    - rakennukset
    - ihmisten välinen vuorovaikutus
  - Näkymätöntä osaa taas ovat
    - arvot
    - normit
    - käsitteet, joiden avulla ajattelemme ja joilla ilmaisemme itseämme

Mikä merkitys kulttuurilla on?

- Identiteetin muodostuminen ja vahvistuminen
- Kulttuuri vaikuttaa jokaisella elämän osa-alueella:
  - mistä puhumme ja miten
  - mitä näemme, mihin osallistumme, mitä jätämme huomiotta
  - miten ja mitä ajattelemme.

Kulttuurinen moninaisuus

- Jokaisella on oikeus omaan kieleen, kulttuuriin, uskuntoon ja katsomukseen.
  - Muistetaanko tämä huomioida jokaisen asiakasperheen kohdalla?
    - Tiedetäänkö mitä arvoja, tapoja kukin perhe haluaa huomioitavan oman lapsen kohdalla?
- Jokaisella on oikeus tulla huomioiduksi yksilönä.
  - Kaikki samaa syntyperää edustavat lapset ja perheet eivät ole samanlaisia
    - eivät myöskään suomalaiset perheet

Kasvattajan rooli

- Työntekijän omat arvot ja asenteet vaikuttavat kohtaamisiin perheiden ja lasten kanssa.
  - asenteen tulee olla salliva ja utelias
  - työntekijöiden yhteinen arvokeskustelu -> toimintakulttuurin muokkaaminen ja rakentaminen
- Työntekijän tulee tiedostaa ryhmän lasten erilaiset kulttuurit ja kielet.
- Tukea ja opettaa lapsia erilaisissa kohtaamisissa ja hyväksymään erilaisuutta.
- Olla mallina toisille aikuisille ja lapsille.
  - Huomaatko muutoksen tarpeen omassa toiminnassa?
- Miten omat asenteesi vaikuttavat lasten kohtaamiseen?

Uskontokasvatuksesta katsomuskasvatukseen

- Siirtyminen kristinuskon ajatusten ja tapojen opettamisesta sekä kristinuskon asennekasvatuksesta eri uskontojen sekä katsomuksien tutustumiseen yleissivistävällä tasolla
- Katsomus: jokaisen yksilön ainutkertainen tapa katsoa maailmaa
  - voi olla uskonnollinen, uskonnoton tai näiden yhdistelmä

Kulttuurinen vastuullisuus

- Kulttuuriset erot nähdään hyötynä.
  - Erilaisuus on mahdollisuus oppia uutta.
- Kaikkia arvostava työyhteisö.
- Tieto kulttuurien moninaisuudesta.
- Haastetaan stereotypiat, ennakkoluulot, epäoikeudenmukaisuudet.
  - Jokainen kulttuurinsa edustaja on yksilö
- Ymmärretään kielen ja kulttuurin merkitys identiteetille ja oppimiselle.
- Jokaisen kasvattajan tulisi pitää itseään paitsi kielen opettajana myös kulttuurin opettajana.
  - Ole valmis itse oppimaan uutta!
- Oikeudenmukainen kohtelu ja kasvatus kuuluu kaikille.

Pohdittavaksi:

- Kuka minä olen opettajana/kasvattajana?
- Miten kohtelen ihmisiä, jotka ovat erilaisia kuin minä?

- Mitä on kulttuuri, mistä se muodostuu?
- Mikä merkitys kulttuurilla on?
- Mitä eroja huomaan oman kotisi / perheeni kulttuurissa päiväkotini kulttuuriin?
- Mikä on oma kulttuuritaustani: arvoni, uskomukseni? Millaiset ovat omat kulttuuriset linssini?
- Kuinka moneen kulttuuriin kuuluun: mitä ovat identiteettini osa-alueet?
- Onko minulla jotain henkilökohtaisia esteitä hyväksyä jokin muu kulttuuri?
- Näenkö kulttuuriset erot etuna ja hyötynä, miten?

- Teenkö päätelmiä ihmisistä heidän ulkoisen olemuksen mukaan?
- Etsinkö lasten/ ihmisten väliltä eroja vai samankaltaisuuksia?
- Tuntuuko minusta vaikealta keskustella perheiden kanssa perheen kulttuuriin liittyvistä asioista?

Pohdittavaksi:

- Miten ryhmässäni/ päiväkodissani tuetaan lapsen kulttuurisen identiteetin kehittymistä?
- Huomioidaanko ryhmässä / päiväkodissa jokaisen lapsen (perheen) yksilöllinen kulttuuritausta?
- Saattaako toimintatapani toiset lapset etuoikeutetumpaan asemaan kuin toiset?
- Haluaisinko työskennellä enemmän joidenkin tiettyjen lasten kanssa kuin toisten?
- Kohtelevatko lapset toisiaan tasapuolisesti?
- Hyötyvätkö kaikki lapset asioista joita teemme ryhmässä?
- Miten ryhmämme vasussa on huomioitu eri taustat, sukupuoli ja muut identiteettiin liittyvät tekijät?
- Ovatko käytettävät materiaalit kaikkien lasten saatavilla (fyysinen sijoittelu ryhmässä, kieli jne.)?
- Onko kaikilla ryhmäni lapsilla mahdollisuus ilmaista itseään muuten kuin kielen avulla?
- Huomioinko kulttuurisesti erilaiset leikit ja leikkijät?